

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/190/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120342980
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:6120342980.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v spore žalobcu: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31340890, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava proti žalovanému: V. Č., J.. XX.X.XXXX, G. V. XXX/X, XXX XX K. J. I., zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, o zaplatenie 1.701,07 eur s prísl. takto

rozhodol:

I. Súd **z a s t a v u j e** konanie v časti o zaplatenie 15 eur.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 428 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z tejto sumy od 10.1.2020 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**.

IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.7.2015, v časti 4. Záverečné ustanovenia, bod 4.13, v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z Úveru, d) splátka istiny Úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“ je neprijateľná.

V. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 30.10.2020 pôvodne domáhal zaplatenia dlžnej sumy spolu vo výške 1.701,07 eur s príslušenstvom. Nárok uplatnil z titulu zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 23.7.2015 uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom na sumu 2.000 eur. Nakoľko dlžník porušil povinnosti zo zmluvy, celý úver vrátane príslušenstva sa stal splatným.

2. Vo veci bol Okresným súdom Banská Bystrica dňa 11.8.2020 pod sp. zn. 18 Up 1092/2020 vydaný platobný rozkaz, ktorým súd žalobe vyhovel.

3. Proti tomuto platobnému rozkazu podal žalovaný písomným podaním z 27.8.2020 odpor, v ktorom uviedli, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, je bezúročná a bez poplatkov, nakoľko v nej absentuje druh spotrebiteľského úveru, doba trvania zmluvy, RPMN, preto by mal žalovaný vrátiť len zvyšok istiny v sume 428 eur a v prevyšujúcej časti žiadal žalobu zamietnuť.

4. Písomným podaním sa k odporu vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že žalovaný pri uzatváraní zmluvy vedel presne o aký úver idea za kých podmienok mu bude poskytnutý. Tvrdenia žalovaného o absencii zákonných náležitostí považoval za vecne neodôvodnené. Navrhol žalobe vyhovieť.

5. Súd vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi konštatovaním, že na č. I. 3 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 14 a nasl. je zmluva o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička, na č. I. 16 a nasl. je platobný rozkaz OS BB sp. zn. 18Up/1092/2020 zo dňa 11.8.2020, na č. I. 22 a nasl. je odpor voči platobnému rozkazu, na č. I. 36 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k odporu žalovaného, na č. I. 56 a nasl. je čiastočné späťvzatie žalobného návrhu a ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa 23.7.2015 bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. Zmluva je formulárová. V zmluve sú okrem výšky úveru 2.000 eur a 108 mesačného splácania uvedené aj ďalšie údaje a to výška mesačnej splátky 39 Eur, celková čiastka úveru 4.055,73 Eur, dátum konečnej splatnosti 10.7.2024, dátum prvej splátky 10.8.2015, úroková sadzba 18,90 % p. a., najvyššia prípustná výška odplaty 23,06 %, RPMN 20,70 % a priemerná hodnota RPMN 11,53 %.

7. Výzvou zo dňa 17.9.2018 žalobca oznámil dlžníkovi, že výška splátok po lehote splatnosti predstavuje sumu 231 eur.

8. Výzvou zo dňa 15.10.2018 žalobca vyzval žalovaného po predčasnom zosplatnení k úhrade dlžnej sumy celkovo vo výške 1.875,78 eur

9. Z predmetného úveru bola celkovo zaplatená suma 1.572 eur, čo medzi stranami nebolo sporné.

10. Písomným podaním z 15.2.2021 vzal žalobca žalobu čiastočne späť v časti istiny spolu vo výške 15 eur a žiadal konanie v tejto časti zastaviť, pričom žiadal priznať zostávajúcu sumu s prísl... Súd prvej inštancie preto postupom podľa § 145 CSP konanie v tejto časti, ako aj vo vyššie uvedenom späťvzati, zastavil tak, ako je to uvedené v I. výroku tohto rozsudku.

11. Na pojednávaní konanom 16.3.2021 v neprítomnosti žalobcu, právny zástupca žalovaného uviedol, že zotrváva na argumentoch uvedených v odpore. Mal za to, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Navrhol preto žalobu v zmysle uvedeného nad sumu 428 eur zamietnuť, priznať mu náhradu trov konania, pričom nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

12. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

13. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

14. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Žalovaný nepochybne neuzatváral úverovú zmluvu ako podnikateľ, ale ako fyzická osoba a ani pri jej plnení nekonal v rámci obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Preto s poukazom na § 52 ods. 4 OZ má bez akýchkoľvek pochybností status spotrebiteľa.

17. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci, poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

18. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom podľa tohto zákona sa rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

19. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

21. Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Medzi nimi pod písm.

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

j/ ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miere nákladov.

22. Podľa § 11 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150930/>>, <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20150930/>> a y/.

23. Súd prvej inštancie zdôrazňuje, že údaj o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) je jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Zákonodarcu v záujme poskytnutia ochrany slabšej zmluvnej strany v spotrebiteľskom právnom vzťahu teda spotrebiteľovi stanovil prísne obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré v zákone č. 129/2010 Z. z. sprísnil aj tým, že pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve spomínaný údaj chýba, keďže nie je uvedené, aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN a preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho v zmluve chýba aj ďalšia obligatórna náležitosť, t. j. adresa predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, čo by samo osebe stačilo na vyhlásenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

24. Len na margo súd prvej inštancie akcentuje, že pri počte splátok 108 a mesačnej splátke 39 eur je celková čiastka 4.212 eur a nie vo formulári uvedená celková čiastka úveru v sume 4.055,73 eur, čo pre spotrebiteľa vyznieva máätúco a zavádzajúco.

25. Podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20111201.html>>.

26. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/129/20130610.html>> sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

27. Poskytovanie bankových služieb je predmetom podnikateľskej činnosti žalobcu, pričom zo zmluvy nevyplýva, že by žalovaný pri uzatváraní zmluvy jednal v rámci predmetu svojej podnikateľskej alebo inej obchodnej činnosti, zamestnania alebo povolania.

28. Posudzovaný právny vzťah strán je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne ide o spotrebiteľský úver. Žalobca bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa, preto uvedený právny vzťah je v režime spotrebiteľského práva. Právny vzťah strán súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka.

29. Podľa NSS ČR sp. zn. 1 As 30/2015 - Dle kasačního soudu je třeba uvedené závěry krajského soudu chápat ve vzájemné souvislosti tak, že součástí odborné péče při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele je také posouzení rozhodujících listin a vynaložení patřičného úsilí, podloženého odborností a profesionalitou, aby byly zjištěny všechny potřebné skutečnosti v nezbytném rozsahu. Proto je nutno dovodit také požadavek na doložení tvrzení dlužníka o jeho majetkových poměrech. Samotné ničím nedoložené prohlášení spotřebitele nemůže vést k řádnému prověření jeho schopnosti splácet úvěr, neboť se dle slov krajského soudu jedná o situace, kdy by osoba jednající s odbornou péčí měla a mohla mít pochybnosti o pravdivosti tvrzených skutečností. Smyslem zakotvení povinnosti poskytovatelů spotřebitelských úvěrů posuzovat úvěruschopnost spotřebitele (§ 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru) je především ochrana spotřebitelů před rizikovými úvěry a dále řešení problému rostoucího zadluženosti domácností (viz důvodová zpráva k zákonu o spotřebitelském úvěru). Povinnost věřitele posoudit před uzavřením smlouvy bonitu spotřebitele představuje pro spotřebitele i určitou záruku, že věřitel bude při poskytování úvěru postupovat tak, aby jej do určité míry chránil před neschopností splácet. Primárním chráněným zájmem je zde ochrana spotřebitele před neodpovědným poskytnutím úvěru, které by vedlo k jeho insolvenční situaci se všemi negativními následky, a to jak ekonomickými v podobě ztráty majetku, tak společenskými v podobě společenské stigmatizace (viz Wachtlová, L., Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 99).

30. S poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné preto úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Dlužník teda má vrátiť žalobcovi len sumu poskytnutého úveru t. j. 2.000 Eur a keďže zaplatil 1.572 Eur, pohľadávka žalobcu predstavuje 428 Eur. Kvôli uvedenému súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

31. Úroky z omeškania boli priznané podľa § 517 ods.1, 2 OZ.

32. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

33. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

34. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Žalovaný požadoval úrok z omeškania od 10.1.2020, preto súd prvej inštancie tomuto návrhu v zmysle dispozičnej zásady vyhovel.

35. Je potrebné vychádzať z toho, že každá spotrebiteľská zmluva musí byť transparentná. Zmluvné podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne nielen gramaticky, ale aj z toho pohľadu, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z rohu pre neho vyplývajú (rozsudok ESD C-26/13).

36. Zásada transparentnosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (nálež ÚS SR I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013).

37. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľskej zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

38. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

39. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

40. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

41. Súd prvej inštancie preto vyhlásil v zmysle vyššie citovaných právnych ustanovení zmluvnú podmienku uvedenú vo výroku IV. tohto rozsudku za neprijateľnú, pretože ide o ľubovôľu dodávateľa, na aký účel si započíta platbu, čo spôsobuje obrovskú nerovnováhu v spotrebiteľskom vzťahu a úplnú nadvládu dodávateľa nad spotrebiteľom. Ak by si aj dlžník - spotrebiteľ chcel platbou veriteľovi - dodávateľovi ponížiť istinu, dodávateľ má v zmysle vyššie uvedenej zmluvnej podmienky vykonať zápočet tejto platby na ľubovoľnú časť pohľadávky, resp. v dodávateľom stanovenom poradí na poplatky podľa Sadzobníka, úrok z omeškania, úrok z úveru a až nakoniec splátka istiny úveru. Uvedená zmluvná podmienka už navyše bola viackrát právoplatne vyhlásená za neprijateľnú (napr. rozsudky Okresného súdu Prešov sp. zn. 16 Csp 80/2018 z 15.11.2018, sp. zn. 16 Csp 93/2018 z 17.1.2019, sp. zn. 16 Csp 134/2019 z 8.10.2019).

42. Súd prvej inštancie sa zaoberal tiež naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, je potrebné konštatovať, že v každom prípade je daný naliehavý právny záujem žalovanej ako spotrebiteľa na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to bez toho, aby žalovaná musela tento naliehavý právny záujem na určení osobitným spôsobom preukazovať, pretože tento vyplýva priamo zo zákonných ustanovení (najmä z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa). Napokon naliehavý právny záujem na určení a vyhlásení neprijateľnosti zmluvnej podmienky vyplýva priamo zo zákona, pričom súd prvej inštancie sa v celom rozsahu pridrižiava rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22 Co 79/2017 zo dňa 22.3.2018.

43. S ohľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

44. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

45. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

47. Keďže žalobca bol v konaní úspešný v rozsahu 25 % a žalovaný bol úspešný vo zvyšku, t. j. 75 %, súd rozhodol tak, že vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu v spore žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 C.s.p v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.